

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 14 JANUARIJ.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 85 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

Men leest in eene partikuliere korrespondentie van Parijs:

»Ondanks al het voorbehoud dat ik bij het opstellen mijner brieven in acht neem, kan ik onmogelijk zwijgen van de buitengemeen gewigtige omstandigheden, die zich in de nu afgeloopen week hebben voorgedaan.

»De Keizer heeft zich uitermate beleedigd gevoeld over het uitspel en de voorwaarden van het erkennen des Keizerrijks door de Noordsche mogendheden, en hij liet zich een oogenblik vervoeren door ontevredenheid en verontwaardiging. En dit liep zelfs zoo hoog, dat het weinig scheelde, of de Keizer omhelsde eenusklaps de politiek des oorlogs.

»De toorn van Z. M. was zoo hevig, dat men alle middelen heeft moeten aanwenden om hem tot bedaren te brengen. Napoleon III, gewoonlijk zoo koel en diepdenkend, zag zich van al zijne meest toegenege vrienden omringd, die in zijn hart de troische ligtgeraaktheid, die hem opwond, poogden te doen bedaren. Men verzekert — en dit verhaal is niet uit de lucht gegrepen — dat de heer de Persigny zich op de knien wierp, hem smeekende nog wat geduld te hebben, vermits de noordsche mogendheden wel zonden terugtreden op den gevaarlijken weg, dien zij waren ingeslagen.

»Thans heeft echter alle opgewondenheid geheel opgehouden. De erkenning van het Keizerrijk door Rusland heeft van Napoleon III zijne gewone gematigdheid en de rijpheid zijner overwegingen terug gegeven.

»Zij die den Keizer omringen, waren aanvankelijk verschrikt, en schijnen de kortstondige geraaktheid des Keizers te deelen. Men voert gesprekken, die in waarheid gantsch niet van grond onthloot zijn. Onder anderen zegt men dat het Fransche Keizerrijk zeer sterk is tegen Europa, vermits Italie, Polen en Hongarije, die slechts uit dwang aan het gezag dat hen regeert gehoorzamen, in Frankrijks hand geduchte wapenen kunnen worden.

»Bij het vooruitzicht op mogelijke gebeurtenissen is het de meest geliefkoosde wensch van de ernstige lieden der regering om te komen tot het sluiten van een opregt verband met Engeland.

»Wij kunnen niet instaan voor de bijzonderheden, die evenwel vrij stellig in bovenstaande korrespondentie worden vermeld. Men vergunne ons eene aanmerking. Is het niet opmerkelijk dat het vlugschrift *les limites de la France* juist verschenen is op het tijdstip, dat Napoleon III wordt gezegd tot de hevigste verbittering te zijn opgevoerd geweest, en niet dan bedreigingen van oorlog te hebben in den mond gehad? En schijnen alzo het vlugschrift en de korrespondentie elkander niet te verklaren en te bevestigen?

Het Volksblatt van Halle bevatte eenigen tijd geleden een artikel van den protestantschen prof Leo over den *Bremer Kerkendag*, waarin daaraan niet slechts geene gunstige toelichting werd gegeven, maar ook tevens verklaard werd dat de Katholieke Kerk afgevalen reputatie.

Het was te voorzien dat dit artikel velerzijds tegenspraak zou ontmoeten, en zelfs in bovengenoemd blad vond prof. Leo een tegenstander, die de katholieke rigting van zijn artikel aanviel, en door eene gedrochtelijke voorstelling van katholieke geloofswaarden den heer Leo zijne achting voor de Katholieke Kerk poogde te ontnemen. In een der laatste Nummers van meergenoemd blad vinden wij een antwoord daartegen, hetwelk ons zeer belangrijk voorkomt, te meer omdat daarin mededeelingen zijn bevat nopens de innerlijke ontwikkeling van dezen veel begaafden hoogleeraar. Wij laten ze hier volgen:

»Mijne toelichting nu bestaat eenvoudig daarin, dat ik tracht aan te toonen dat mijn tegenstander mij in het geheel niet begrepen heeft. Hij spreekt namelijk klaarblijkelijk van eene geheel andere Roomsche-Katholieke Kerk, dan die, welke ik ken. 'T is alzo natuurlijk dat hij dwars, en ik regtoit ga. Hij spreekt van eene Roomsche-Katholieke Kerk, waarin het gezag van den Paus meer geldt, dan het gezag van Christus; terwijl ik er slechts eene ken, waarin het gezag van den Paus het licht van Christus moet dienen. Dat zij deze dienst

anders regelt dan wij, dat spreekt van zelf, daarvoor zijn wij Protestanten — doch zij heeft toch geen ander doel, en men gehoorzaamt den Paus alleen om den wille van Christus. Hij spreekt van eene Roomsche-Katholieke Kerk, waarin men nederziakt voor beelden, in plaats van voor den eenigen Geneesheer; terwijl ik er slechts eene ken, waarin in alle Heiligen slechts het Kruis van Christus wordt vereerd, hetwelk zij met moed en geduld gedragen hebben tot heil der Christenen en tot verheerlijking der Kerk van Christus.

»Hij spreekt van eene Roomsche-Katholieke Kerk waarin men liever door menselijke boetmiddelen van de zonde wil ontslagen worden, dan in waarachtige boetvaardigheid des harten door het bloed van Christus; terwijl ik er slechts eene ken, die wel is waar, menselijke boetdoening eischt als getuigenis der ware boetvaardigheid, doch geen uitwendig boetmiddel, wanneer het enkel uiterlijk is, en zonder goeden wil (*caritas*) en zonder geloof (*fides*) gedaan wordt, als in het geringste dienstig beschouwt. Bijaldien en waar er zoodanig eene Roomsche-Katholieke Kerk bestaat, daar zeg ik ook: dat moet de Antichrist zijn. Doch ik kan niet anders getuigen dan dat mij zulk eene Roomsche Kerk nog niet is voorgekomen, en ik heb toch in mijn leven, veel, zeer veel gelegenheid gehad om Katholieken en wel in langdurigen vrijen omgang te leeren kennen, onder omstandigheden, waarin ik hun leven en meeningen zonder eenige spanning konde gadeslaan. Mijne eigene familie is eerst sedert ruim honderd jaren overgegaan tot het Protestantisme; zij had altijd Katholieken tot naaste bloedverwanten. Na den dood mijns grootvaders was zekere architect Bianchi van Como, die in mijn geboorteland een handelshuis had opgericht, voogd van de jongere broeders en zusters mijns vaders, en onze familie bleef als naaste bureu ook na het opheffen dezer betrekking zeer bevriend; een zijner bloedverwanten, zekere koopman Ortelli, uit den omtrek van Varese, huwde eene jongere zuster van mijnen vader. Alzo heb ik van kindsbeen af volwassen Katholieken en katholieke kinderen om mij heen gehad. Ik heb bovendien later een geruimen tijd te wijden van Katholieken, en zelfs een half jaar te Rome doorgebracht; ik heb ook door mijne bloedverwanten en derzelver betrekkingen in huane huisselijke gebruiken en zeden een onbevooroordeelden blik kunnen werpen, en veel, zeer veel Katholieken, ook geestelijken, alsmede eenige Jesuiten meer van nabij leeren kennen. Doch als keuteekenen van die Roomsche Kerk, welke ik ken, heb ik die hoedanigheden, welke mijn tegenstander aan de Roomsche-Katholieke Kerk toedicht, niet leeren kennen — zekerlijk trof ik wel genoeg eenvoudige, ook slechte lieden, ook onder Katholieken, doch betrekkelijk niet meer, dan onder ons Protestanten — en evenmin als mijn tegenstander de ongerijmdheden en nietswaardigheden van slechte Protestanten zou willen laten aanvoeren juist als bewijzen voor de leer, gevelen en strekking van onze Kerk, even zoo moet ik de ongerijmdheden en nietswaardigheden der Roomsche Kerk te beschouwen. Voorzeker heb ik in de leer en oefeningen der Roomsche Kerk, welke ik ken, veel gevonden, waarmee ik mij niet kan vereenigen; doch iets opzettelijk onchristelijks heb ik nergens bij haar waargenomen.

»De catechismus der Roomsche Kerk, welke ik ken, zegt slechts dat men den Paus moet eeren als het hoofd der geestelijkheid, op welk standpunt hij Stedehouder van Christus is; en in de geestelijkheid vereert deze Kerk derzelver toewijding aan God. Hoe kan dan daar, naar het begrip der Kerk, de Paus aan Christus tegenovergesteld zijn? Over de Pausen, in zooverre zij met hunne persoonlijkheid die betrekking niet wel vervuld hebben, oordeelen de Katholieken even vrij als wij, en hunne Kerk verbiedt het hun niet. Dat wij daarbij eenen anderen maatstaf van beoordeeling bezigen, is iets anders; doch ook zij bedoelen geen anderen maatstaf dan dien van Christus te gebruiken.

»Diezelfde catechismus zegt uitdrukkelijk dat in de vereering der Heiligen alleenlijk Gods verheerlijking gezocht wordt. Diezelfde catechismus telt de boetvaardigheid uitdrukkelijk slechts dan onder de middelen ter

zaligheid, wanneer men niet enkel berouw heeft over de zonde om harentwille zelve, of om hare uitwendige gevolgen, maar om Gods wille, en hij voert daartoe de plaats ad Hebr. IX: 6 aan, »doch zonder het geloof is het onmogelijk Goede te behagen,» enz. De Roomsche Kerk welke ik heb leeren kennen, is alzo eene geheel andere, dan die, welke mijn tegenstander meent — dat hij schelst op die, welke hij meent, zulks neem ik hem in het minst niet kwalijk, doch ik vraag slechts, waar is deze?

»Al wat hij kwaads vertelt van zijne Katholieke Kerk, kan ik op die welke ik ken, volstrekt niet toepassen, zonder eene valsche getuigenis af te leggen — niettegenstaande ik toch als Protestant in vrij vele zaken nog van eene zeer afwijkende meening ben van de Roomsche-Katholieke Kerk, welke ik ken. Ook wanneer mijn tegenstander zich schijnt te verbeelden dat de Roomsche Kerk niets van het Evangelie wil weten, dan dwaalt hij allertozettendst; integendeel zij is *bona fide* van meening, dat zij met het Evangelie in volmaakte overeenstemming is, hoezeer dan ook niet overal met datgene wat de evangelische theologie in het Evangelie leest.

Dit is trouwens een verschil over de verklaring van het Evangelie, maar niet over zijn gezag, en wanneer wij meenen dat de Roomsche Kerk in hare verklaring dwaalt, dan kan men daarover twisten — doch liefst in evangelischen zin en zachtmoedigheid — niet schelden! — geen valsche getuigenis afleggen! — dit vooral niet!

»Toen ik te Olevano in het Romeinsche gebergte eenen neef bezocht, en eenige dagen doorbragt in de familie, bij welke hij woonde, in een goede Roomsche-Katholieke familie, werd elken avond uit den Bijbel, toen juist uit het Evangelie, met groote stichting gelezen — menige protestantsche familie had daaraan een voorbeeld kunnen nemen — en dat geschiedde geenszins ter slaafs, buiten de Kerk om, maar met toestemming des biechtvaders en gantszins in zijn bijzijn; en over de gesprekken, waartoe die lezing aanleiding gaf, zou waarschijnlijk ook mijn tegenstander zich verheugd hebben. Het waren evenwel geringe burgerlieden, even als ook hunne bureu, en 't was geenszins een aanzienlijke kring, waarin zulks plaats had.

»Het is ook een van die valsche aantijgingen, dat de Roomsche Kerk haren volgelingen den Bijbel verbiedt — waar zij christelijke eenvoud en trouw opmerkt, doet zij dit nimmer — doch nenszins rondseuflende, spitsvondige twijfelzucht en onbekookte lezerij wil zij voorkomen — over den omvang, waartoe die zorg wordt uitgestrekt, kan men zekerlijk twisten, en meer nog over de wijze van uitvoering door de bijzondere biechtvaders — doch vooral tegenover het roofvogelaardig, hoogmoedig gewoel van Engelsche zendelingen, die zonder eenigen aanleg om de menschen objectief te nemen, geene vroomheid ontzien en hun bekrompen begrip als het toppunt van menschelek doorzicht beschouwen, krijgt hunne haerigheid voor de hun toevertrouwde Kerk een zeer bittere smaak, hoezeer dan ook niet onze Kerk. Ik verbeeld mij dat ik in mijn jeugd op mijnne jonge jaren genoeg Katholieken van nabij had leeren kennen, en toch naderhand aan de Hoogeschool, toen mij door mannen van gezag, even zulk een bedriegelijk beeld als Katholieke Kerk werd geschetst, gelijk mijn tegenstander nu ook schetst, al die vroegere ondervinding vergat, of veeleer meende, dat die Katholieken, welke ik vroeger had leeren kennen, door den omgang met Protestanten verbeterde exemplaren waren geweest — en in de veronderstelling dat dit bedriegelijk beeld de regte Katholieke Kerk was, zelfs in Italië, te Rome, ja overal waar geene redenen van wellevendheid mij wederhielden, tegen de Katholieke Kerk optrad. De helft der streken, welke ik in dien zin te Florence en te Rome heb begaan, zonde, indien van Katholiek ze te Berlijn tegen het Protestantisme had gezegd, toereikend zijn geweest, om het gantsche protestantsche Noord-Duitschland in toorn en woede te brengen — ik heb honderdmaal teregtwijzing, eenmaal zelfs in den Dom van Florence van een in plegtgewaad naar het altaar gaande priester eene ernstige teregtwijzing — maar nimmer eene losbarsting van gramschap, nimmer eene vervolging van eenig katholiek geestelijke ondervonden. De laatste woeste uitvloeiens van deze streken zijn nog

zigtbaar in mijnen brief aan Gorres, — on ik behoef slechts de brutaalste wijze, waarop ik toenmaals wegens zoodanige uitdrukkingen in dat geschrift, waarbij ik ten volle in mijn regt was, van de protestantsche zijde behandeld werd, te vergelijken met de zachtaardigheid en liefde, waarmee katholieke vrienden wel is waar den aanval op hunne Kerk afweerden, doch zich persoonlijk voortdurend vriendelijk en toegenegen jegens mij betoonden, om mijn groote onrecht in te zien.

»Nogmaals alzoo: mijn tegenstander kent klaarblijkelijk niet die Roomsche Kerk, welke ik ken — die, welke hij kent, heb ik lang gezocht, zoo gezocht, dat ik haar reeds als voorhanden beschouwde — doch ik heb haar nergens gevonden. Het doet mij leed dat ik met zijnen ijver niet meerder instemmen kan — doch ik kan er niets aan doen, en een spook dat uit kollegie-aanteekeningen, slechte kranten en ander ontuig oprijst, kan ik niet mijn leven lang najagen; en met bewustheid valsche getuigenis af te leggen, dat zal ook zelfs mijn tegenstander van mij niet verwachten. Ik heb somtijds dat kerkspook in mijne handen meenen te hebben — maar wanneer ik goed toezag, dan was het altoos niet de Kerk, maar den een of anderen dommen karel. Ik dacht dat ik alle draden vast had, toen ik eindelijk vond dat de Katholieke Kerk wel bepaaldelijk boetedoeningen verlangt van hen, wier harten nog niet vermurwd zijn; maar toen ik het bij het licht beschouwde, bevond ik niet, gelijk ten onrechte beweerd wordt, eene verwisseling der uiterlijke boetpleging met de waarachtige boetvaardigheid des harten, maar een punt van christelijke opvoeding, gegrond op Joh. 7:17.

»Ik dacht dat ik het bij het regte einde had, wanneer ik reliëvenverering en dergelijke zag, tot dat ik bevond dat hier eigenlijk slechts eene echt christelijke toegevendheid en uitdrukking van godvruchtig gevoel plaats greep, en dat de Kerk als zoodanig van niemand het geloof aan bepaalde reliëven verdoet — dat al die dingen niet de *fide* zijn. Kortom! ik heb in de Katholieke Kerk, welke ik ken en alleen in staat ben geweest te leeren kennen in de halve eeuw, waarvan ik herinnering heb, wel is waar veel gevonden waarmee ik mij niet kan vereenigen; doch ook tevens niets wat ik antichristelijk zou kunnen noemen, en het komt mij voor dat wij, die eenmaal dit onderwerp hebben ter sprake gebracht, het om onzer zielen wille ook volkomen en ten einde toe moeten doordenken; hoezeer dan ook een Christen in zeer eenvoudige betrekkingen een zeer goed Christen zijn en tot een volkomen zalig einde zou kunnen geraken, zonder van de leerverschillen der beide strijdende Kerken, ooit het allergeeringste woord te hebben vernomen. Datgene, wat deze beide Kerken als gemeenschappelijk goed bezitten, is het hoogere, het diepere, is de hoofdzaak.

»Het overige kan ik nu zeer beknopt afmaken. Klaarblijkelijk heeft mijn tegenstander, overal waar ik van de Kerk heb gesproken, slechts het subjektieve Christendom en deszelfs verschijning en werking voor oogen. Voor deze dingen buig ik gaarne het hoofd, en ik kan slechts mijne overeenstemming betuigen. Doch geheel iets anders is de wereldhistorische, de volkenomvattende zending der Kerk en alzoo de Kerk zelve. Daardoor alleen dat Christus ons hoofd is, heeft onze Kerk nog geene monarchale en alzoo als Kerk nog niet die gestalte, waarin gezonde rust en wasdom is. De Roomsche Kerk echter, welke ook Christus tot hoofd heeft, heeft monarchale grondslagen, en is daarom, *fakultatief*, hoezeer dan ook voor het oogenblik behebt met vele gebreken, die ons van haar scheiden, nogtans de Kerk. Dit bespeuren ook hare vijanden (waartoe ik niet behoer, — ik ben slechts niet een van hare medeleden) in haar, anders zouden zij niet zulk eene kinderachtige vrees voor haar koesteren. Het is wel is waar zeer onverstandig van mij, dit alles zoo onbewimpeld uit te drukken, terwijl ik reeds vroeger klaarblijkelijk het ongeluk heb gehad van in alles wat ik omtrent de Kerk gezegd heb, geheel verkeerd te zijn begrepen; zoo onder anderen ook daarin dat ik volkomen duidelijk gezegd heb, dat tegenwoordig de Roomsche Kerk de onze evenzeer noodig heeft, als wij haar; men heeft echter slechts het laatste gelezen, en het eerste overgeslagen.

Men schrijft ons uit Limburg:

»Wij weten 't wel: — Het Ministerie kan niet doof zijn voor de stem van het gekwetste regt. — Wanneer ook hier of daar een oud afdeulings-Chef mogt blijven hangen aan gebruiken uit de gouden eeuw overgeërfd, als voorstander van de protestantsche bevoorregting; zoo kunnen de hoofden der Departementen, die als staatsmannen iets verder moeten zien dan klerken en cijfers, onmogelijker wijze gedoogen, dat de Katholieken in Limburg in de begeving van ambten bij de Protestanten achter liggen, en dat dit afgelegen gewest allengs teruggevoerd wordt tot de miskenning, die vóór 1830 geldend was, welker wrange vruchten den Nederlandschen Staat in den strijd tegen België drie duizend tonnen gouds gekost hebben.

»En welk voordeel is er voor Oud-Nederland in gelegen, dat er zoo vele Protestanten in Limburg worden

aangesteld, als wij in onze vrij nauwkeurige, niet overdrevene becijfering van Augustus II. opgaven? Niet het minste; de Amsterdamsche groothandelaar toch verkoopt geen enkel pond koffij of tabak meer, wanneer de regterlijke of finantie ambtenaren grootendeels protestant zijn, in een nagenoeg geheel katholijk gewest. — En de schatkist dan? Deze heeft er op den duur evident nadeel bij. — Immers eene der hoofdbewegredenen van de drijvers bij al dat overplanten der Protestanten in anders uitsluitend katholieke bevolkingen, is om eene soort van regt te scheppen tot het oprigten van kerkelijke gemeenten met een bezoldigd predikant aan het hoofd.

»Dit alles is te verwachten van de zijde van sommige heeren predikanten en hunne verlichte vrienden, die er op uit zijn om door allerlei soort van middelen met er tijd de onnoozele Katholieken te overvleugelen en te verdringen; maar een eerlijk Ministerie zal niet naar de beuzelpraat van zulke lieden luisteren, noch de bestaande onregtvaardigheid, zooals wij die hebben kenbaar gemaakt, handhaven; maar haar veeleer wegnemen, waar en wanneer zulks zonder enig bezwaar kan geschieden. Bij toekomstige vakaturen in Limburg behooren Katholieken in aanmerking te komen, totdat het hun aangedaan onrecht zal hersteld wezen, of totdat de Katholieken in andere provincien op denzelfden voet zullen staan als de Protestanten hier. Daarover zullen nog wel eenige jaren verloop, en er zullen wellicht nog nu en dan verkeerdheden plaats hebben. zoo als het ontslag van den kontroleur van den waarborg te Roermond, en diens vervanging door eenen protestantschen jongeling. Die benoeming behoorde ons bedunkens ingetrokken te worden; de Koning en Hoogst-deszelfs Minister zijn daarbij al te schandelijk misleid. Het ontbreekt ons echter niet aan geduld, en daarom zullen wij voortgaan door middel van het geacht dagblad, *de Tijd*, de Regering voor te lichten, omdat er meer aan gelegen is, dat de regtmatige ontevredenheid eener brave en getrouwe bevolking worde voorkomen, dan dat eenige weinige gunstelingen beliefd worden. Vindt iemand dit ongepast, wij zullen ons die afkeuring getroosten.

»Schrijver dezer regelen is een onafhankelijk ambtenaar, patentloos burger, leveerde van zijne eigen middelen; hij wil geen post hoegenaamd, en ducht niet eens den blaam van de karakterlooze allemanvrienden, die wellicht zullen beweren, dat de schrijver een onruststoker is; — Hij houdt zich minstens voor zoo goed een burger als een deel der ambtzieke menigte, wier vaderlandsliefde niet zelden rijst en daalt met de traktementen of gunsten, die zij genieten of zoeken. De wensch hartelijk dat de Limburgers verknocht mogen zijn, niet aan België, niet aan het Duitsche rijk, niet aan dit of dat Ministerie, maar aan Oud-Nederland, en aan het regerend koninkrijk Huis.

»Mijne Eerwaarde of oneerwaarde, geleerde of onwetende, hoog — laag of niet geplaaste, maar postzoekende heeren van den noodlottigen invloed — weet dat de Regering er belang bij heeft de waarheid te hooren van onafhankelijke lieden. Daar toe tracht ik het mijne bij te dragen, zonder u kwaad te gunnen, al mogt ik ook gelijk de *Courrier de la Meuse*, u soms slaaplooze nachten verschaffen.

De *New-York Freemans Journal* van den 25 Dec. bericht dat den 19 dier maand de nieuwe Kerk van de H. Theresia te Tarrytown plegtig is ingewijd. De Eerw. heer Preston, pastoor dier gemeente, droeg het H. Misoffer op. Na het Evangelie beklom Mgr. de Aartsbisschop Hugues den kansel, en sprak eene doeltreffende feestrede uit naar aanleiding van de woorden uit Ps. 121: Bidt gij om de dingen die den vrede van Jeruzalem bevorderen, en om overvloed voor hen die u beminnen.

Dit kerkgebouw kan ongeveer 400 personen bevatten, doch is slechts als een vleugel te beschouwen van eene prachtige kruiskerk met toren, die, volgens het plan van den architect C. Cornielis, zal voltrokken worden, en welker aanbouw gestadig zal worden voortgezet.

Des aonds van denzelfden dag predikte de ijverige Prelaat te Yonkers in de Kerk van O. L. V. Onbevleete Ontvangenis.

Hetzelfde voortreffelijk katholiek orgaan levert een belangrijk overzicht van de vorderingen, die de katholieke scholen in het afgelopen jaar 1852, in de Vereenigde Staten gemaakt hebben, ingevolge het verlangen uitgedrukt door het jongste Koncilie van Baltimore, hetwelk de oprigting van parochie-scholen als eene dringende noodzakelijkheid heeft aanbevolen.

In vele bisdommen hebben de Prelaten en andere geestelijken tot dit gewichtig werk veel ijver en werkdadigheid aan den dag gelegd. Te Philadelphia vooral was even als in New-York, veel vooruitgang bespeurd in de oprigting van katholieke scholen. Vele derzelve bevonden zich aldaar reeds in bloeienden staat, en het liet zich aanzien, dat elke parochie er binnen kort een eigen school zou hebben. Naast de kerk van den H. Patricius was een ruim schoolgebouw opgericht, alwaar reeds ongeveer 1000 kinderen onderwijs genoten, onder het gestadig en vaderlijk toezigt der geestelijkheid, voornamelijk van de Eerw. heeren Dewit en O'Hara.

Eerstgenoemde heeft bij zijne parochianen de belangstelling in de zaak van het katholiek onderwijs gaande gehouden, door het openen van een cursus van voorlezingen, in St. Patrick's Hall, over dit gewichtig onderwerp. De eerste voorlezing werd twee weken geleden met een schitterend gevolg gedaan door den Eerw. Dr. McCaffrey, president van het kollegie der H. Maagd. De volgende zullen gehouden worden door den Eerw. Dr. Manahan, door Z. Hoogw. den Bisschop O'Connor en andere aanzienlijke personen.

Niet minder gunstig als in Philadelphia staat de zaak van het katholiek onderwijs in Michigan. Reeds is melding gemaakt (*zie de Tijd*, nummer 1732) van het adres van den talentvollen en ijverigen Mr. Sheeran. Kort daarna is in het algemeen belang van het onderwijs in de stad Monroe eene *meeting* gehouden, welke Mgr. de Bisschop van Detroit met zijne tegenwoordigheid vereerde.

Nog later is aan de Wetgevende Vergadering van Michigan eene van talloze handteekeningen voorzienepetitie opgezonden, waarin de onbillijkheid wordt aangetoond dat Katholieken belasting moeten opbrengen voor anti-katholieke scholen, zoodat in dit opzigt eene wijziging der wetsbepalingen wordt verlangd. De Katholieken maken bijna de helft uit van de bevolking in Michigan; hun verzoek is dus allezins billijk, en men heeft grond om te hopen, dat de ijverige pogingen der Katholieken in dit opzigt door een aantal onbevooroordeelde en achtenswaardige Protestanten zullen ondersteund worden.

In New Jersey worden dezelfde pogingen door de Katholieken aangewend ten einde de Wetgevende Vergadering te bewegen tot het invoeren van eene billijke wet op het onderwijs, voornamelijk om te beletten dat het onderwijs worde prijs gelaten aan het monopolie des ongeloofs.

In New-York heeft, gelijk reeds gezegd is, het katholiek onderwijs in het afgelopen jaar eene aanzienlijke uitbreiding verkregen. Een aantal scholen, ook onder de leiding van Christelijke Broeders, zijn opgericht; en de vruchten van het godsdienstig onderrigt zijn reeds zichtbaar in het gedrag der jeugd. In New-York zijn schoolwijken, waar 2000 kinderen onderwijs genieten.

De *Freemans Journal* eindigt zijn uitvoerig verslag met eene warme toespraak tot de Katholieken der Vereenigde Staten, ten einde hen allen op te wekken tot medewerking aan de groote zaak van het parochiaal onderwijs, opdat geen enkel kind tot de katholieke godsdienst behoorende, verstoken blijve van het regt om de weldaden te genieten, die alleen een goddeloos onderwijs verschaffen kan.

Bij den Minister van Finantien is ontvangen een kupon groot f 1,23½, door een onbekende, onder het postmerk 's Gravenhage van den 7 dezer, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

ROTTERDAM, 12 Jan. Heden werd alhier de R. K. kapel van het St. Laurens weeshuis aan de Hoogstraat en uitkomende aan de Kleine Kipstraat plegtig ingezegend, en aan Jezus, den Verlosser der wereld, toegewijd. Zulks geschiedde door den Hoog Eerw. heer van der Haagen, Aartspreester van Holland, Zeeland en West-Friesland, terwijl de feestrede werd uitgesproken door den Hooggel. heer van Vree, professor aan, en president van het seminarie te Warmond.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIS, 11 Januarij. Heden heeft Z. M. de Keizer in plegtig gehoor op de Tuilleries ontvangen graaf v. Hatzfeld, gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Pruisen, en den heer v. Hubner, Gezant van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, die hunne nieuwe geloofsbrieven aanboden, waardoor zij bij het Fransche gouvernement worden geakkrediteerd.

De Keizer heeft de beide gezanten ontvangen met het ceremonieel, dat bij de receptie van gezanten de overige groote mogendheden in gebruik genomen.

Morgen zal de Turksche Ambassadeur, prins Kalimaki, zijne nieuwe geloofsbrieven den Keizer aanbieden. Alle gezanten der vreemde mogendheden die Keizer Napoleon III in zijne nieuwe waardigheid voor den 15 Januarij zullen hebben erkend, zullen uitgenoodigd worden tot het bijwonen van het groote feest, dat de Keizer eerlang zal geven.

— De *Monteur* bevat onderscheidene dekreten betreffende de uniform der hoofd-officieren, de benaming der militaire gestichten (welke namelijk wel en welke niet den titel van keizerlijk zullen mogen voeren), alsmede betreffende de *liquidatie* der kerkelijke aangelegenheden in Algiers.

— Men blijft verzekeren, dat werkelijk de heer Drouin de Lhuys zijn ontslag als minister van buitenlandse zaken had aangeboden, maar dat op sterken aandrang de Keizers weder ingetrokken heeft.

— De Lamartine is te Parijs aangekomen. Men ze

dat zoodra zijn werk, Geschiedenis van de Restauratie, zal geëindigd zijn, hij een nieuw werk, Geschiedenis van het Keizerrijk, zal aanvangen.

— Men weet dat onze Beurs nog steeds in eene gedrukte stemming blijft, die echter aan de plaatselijke gesteldheid der markt schijnt te moeten worden toegescreven, althans niet aan bezorgdheden van politieke aard. »De stemming onzer Beurs — zegt de *Constitutionnel* van den 10 dezer — heeft geene verandering ondergaan door de kortstondige schorsing en evenmin door de hervatting der officieele betrekking tusschen Frankrijk en die buitenlandsche mogendheden, welke door den verren afstand of door andere omstandigheden belet werden, terstond het Fransche Keizerschap te erkennen. Dat feit bewijst dat men algemeen vertrouwen heeft op Frankrijks goed regt en op de wijsheid der buitenlandsche regeringen. Toen er twijfel omtrent de voornemens van eenige kabinetten konde bestaan, heeft de Beurs zich daarover niet ongerust gemaakt, en toen die voornemens waren gebleken, is zij in dezelfde stemming gebleven.»

(Per Telegraaf) PARIJS, 12 Jan. De Keizer heeft van wege de koningin van Spanje bericht ontvangen dat de hertogin van Montpensier is bevallen van eene dochter, welke bij den H. Doop de namen van Maria Christina Francisca de Paulo Antonia zal ontvangen. De brieven, welke dit bericht behelsden, zijn den Keizer in eene bijzondere audientie ter hand gesteld door den markies de Valdegamas, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van koningin Isabella.

— De *Moniteur* meldt, dat Z. M., ten einde den rang te regelen der prinsen en prinsessen, welke niet tot het keizerlijk huis behooren, besloten heeft, dat zij onmiddellijk op het korps diplomatiek zullen volgen, en op de afgezanten, in geval het korps diplomatiek niet vereenigd mogt zijn.

MADRID, 6 Jan. In eene vereeniging, gehouden door de chefs der behoudende partij, in het hotel van den markies del Douero, is besloten, dat bij de naderende verkiezingen kandidaten zullen gesteld worden, zoo wel uit de gematigde partij als uit de progressisten. Reeds is als eerste kandidaat gekozen de heer Martinez de la Rosa, terwijl de kiezers zelve zich nader over de door hen te doene keuzen zullen te verstaan hebben.

Ter dier gelegenheid heeft men tevens een staatkundig programma vastgesteld, waarin men op den voorgrond plaatst: de handhaving der konstitutie van 1845, des troons, der openbare orde en der vrijheid.

Onmiddellijk daarop keurde de vergadering in denzelfden geest een beroep op het volk goed, dat heden door de meeste dagbladen wordt openbaar gemaakt.

— De *Epoca* houdt staande, dat de kwestie der verwijdering van den gen. Narvaez nog in deze week eene wijziging zal ondergaan, en dat hij alzoo naar de hoofdstad zal teruggeroepen worden.

Intusschen hebben de leden van het kieskollegie der behoudende partij hem een adres van deelneming toegezonden.

— Het dekreet betreffende het nieuwe wets-ontwerp op de drukpers, wordt voorafgegaan door een rapport van den minister, waarin deze aan H. M. voornamelijk te kennen geeft:

»Dat het den ministers voorgekomen is, dat het goed zij, met betrekking tot de drukpers, onmiddellijk terug te keeren tot de wettelijke bepalingen, voorkomende in het dekreet van 6 Julij 1845;

»Dat echter het dekreet van 2 April 1852 slechts in sommige punten eene wijziging zal behoeven te ondergaan;

»Dat men met dit laatste voornamelijk op het oog had: het stellen van andere voorwaarden aan de uitgever van dagbladen, om hun beroep te mogen uitoefenen, aangezien de thans bestaande, hoogst bezwarende zijn, zonder dientengevolge waarborgen op te leveren voor eene goede houding der drukpers.

»Dat men tevens wel aan H. M. de koningin de verkeerde handelingen der drukpers te onderdrukken, doch dat zij aan de andere zijde de vrije uitdrukking der gedachte, de kalme en verlichte beraadslaging over openbare aangelegenheden, niet door nuttelooze beleemmeringen willen verhinderen:

»En dat alzoo aan al het voorgestelde het eenige denkbeeld ten grondslag ligt, om, voor zooveel mogelijk, de vrijheid der drukpers te vereenigen met de bescherming, die men aan de groote en voorname belangen van land en volk schuldig is, en die hare bandeloosheid zou kunnen benadeelen.

In het dekreet komen o. a. de volgende vrij merkwaardige bepalingen voor:

1°. Voor dat iets gedrukt wordt, wat het ook zijn moge, moet daarvan een, veeltijds door den uitgever ondertekend, exemplaar, aan den civielen gouverneur aan den Alkade ter goedkeuring worden aangeboden.

2°. De regering en hare vertegenwoordigers kunnen beslag doen nemen en de cirkulatie beletten van alle werken en dagbladen, die zij vermoenen dat strijdig zijn met de goede zeden, of die de openbare rust

mogten kunnen verstoren. In dat geval zal binnen de vier en twintig uren na de in beslagneming, eene regtsvordering van regeringswege moeten worden ingesteld tegen den uitgever, ten einde hem volgens de wet te straffen en tevens goedkeuring op de in beslagneming zelve, te verwerven.

3°. Indien echter de uitgever of de verantwoordelijke redakteur van een drukwerk of dagblad, dat voor zijne uitgifte in beslag genomen werd, binnen de twaalf uren na die in beslagneming het verzoek doet, dat men de zaak verder zal laten rusten en dat alzoo geene regtsvervolgving tegen hem zal worden ingesteld, — zal van regeringswege aan dat verzoek worden voldaan, blijvende evenwel de in beslagneming zelve in een dergelijk geval in allen deele geldend.

4°. Zullen tevens worden in beslag genomen de drukwerken of dagbladen — en zullen regtsvervolgvingen worden ingesteld tegen huone uitgever of verantwoordelijke redakteurs;

a. waarin de waardigheid van den persoon des konings of van de leden der koninklijke familie wordt aangerand;

b. waarin de Godsdienst of het heilig karakter der priesters wordt aangevallen;

c. waarin de goede zeden worden gekwetst, en

d. waarin, zonder vergunning der belanghebbenden, feiten worden aan den dag gebracht, die alléén op het bijzonder leven van dezen of genen betrekking hebben; — zullende eene dergelijke aanranding van bijzondere personen worden vervolgd en gestraft zelfs dan, wanneer die personen in het geheel niet of slechts van ter zijde worden genoemd, — zelfs dan, wanneer die aanranding van bijzondere personen noch belediging, noch laster daargestelt.

5°. Niemand zal verantwoordelijk uitgever van een dagblad kunnen zijn dan hij: die den ouderdom van 25 jaren heeft bereikt; die een vol jaar heeft gewoond in de plaats waar de uitgifte van het dagblad zal geschieden; die nimmer verstoken was en alsnog in het bezit is zijner burgerlijke en staatkundige regten, en die jaarlijks aan direkte belastingen betaalt te Madrid 1000 reales, te Barcelona, Cadix, Grenada, Malaga, Seville en Saragossa 800 frs. en in de andere, niet genoemde steden 300 frs. waarbij tevens het bewijs zal moeten geleverd worden, dat die belastingen in het laatste jaar betaald zijn.

6°. Bij de uitspraak der regtbank in zake van drukpers-overtredingen, beslist de volstrekte meerderheid der stemmende regters, (6 of 4 in getale). Indien de meerderheid der regters, het vonnis uitsprekende, het niet eens is, met betrekking tot het al dan niet bestaan van verzachtende omstandigheden, zal dat geopperde gevoelen kracht van wet hebben, hetwelk het meest gunstig voor den veroordeelde is.

7°. De te dien einde samen te stellen regtbank wordt onmiddellijk na den afloop van het proces weder ontbonden; de regters genieten geene bezoldiging of schadevergoeding hoegenaamd, onverschillig of de beschuldigde veroordeeld, dan wel of hij vrijgesproken wordt.

8°. Welke ook de uitspraak dezer regtbank moge zijn, geen voorziening in cassatie is geoorloofd; alleen dan zal die kunnen worden toegestaan, wanneer de wettige vormen door haar zullen zijn geschonden, en dan nog zal door den regter van instruktie bevorens een onderzoek worden ingesteld, nopens de aannemelijkheid van de gronden, waarop de aanvraag om cassatie rust.

— De nieuwe perswet wordt door de dagbladen zeer gunstig beoordeeld. Men verwacht eene algemeene annerkentie voor de wegens persdelikten opgelegde geldboeten.

ENGELAND.

LONDEN, 11 Januarij. De hertog van Wellington heeft, naar men zegt, den post van opper-stalmeester van H. M. aanvaard.

— De heer Gladstone heeft eene meerderheid behaald van 111 stemmen op zijn mededinger, den heer Perceval, voor afgevaardigde der Oxfordsehe universiteit in zijn verkiezing.

— In de berigten van St. Domingo van 30 Nov. wordt volstrekt geene melding gemaakt van de verovering van Semana. De Portugeesche schoener *Seres* was te Puerto de Plata genomen, omdat hij eene lading slaven aan boord had.

Het stoomschip *Uncle Sam* is van San Francisco te New York aangekomen met \$ 511,880 aan stofgoud. De *Panama* had den 1 December de reede van San Francisco verlaten, met \$ 2,710,555 aan stofgoud.

De laatste berigten uit Californie waren allezins voldoende. Reeds was de stad Sacramento gedeeltelijk herbouwd. 300 Chinezen waren van San Francisco naar Hong-Kong vertrokken, met meer dan \$ 70,000 aan stofgoud.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 12 Jan. De beroemde publicist Frans von Florencourt treedt in den loop dezer maand op als hoofd-redakteur der *Volkshalle*.

— De *A. A. Z.* berigt dat het besluit van den

Bondsdag tot erkenning van het Fransche Keizerrijk me algemeene stemmen genomen is.

— Uit Kopenhagen wordt van eene geloofwaardige zijde gemeld dat de commissie van den Deenschen rijksdag haar verslag over de voordragt betreffende de regeling der troonopvolging heeft ingediend. Zij vereenigt zich eenparig met de bepaling dat de kroon zal overgaan op Prins Christiaan van Glucksburg en diens mannelijke afstammelingen uit zijn huwelijk met Prinses Louisa van Hessen.

— Het 4 Jan. te Stockholm uitgegeven bulletin wegens de gezondheid der Kroonprinses luidt gunstiger, als hebbende zij zonder koorts een goeden nacht doorgebracht.

— Men schrijft uit Frankfort. Het bevestigt zich, dat deze vrije rijksstad eene garnizoensplaats van den Bond zal worden. Hierdoor zal zij echter niet in hare soevereiniteits-regten worden beperkt, zoo als dit anders met de bondsvestingen het geval is. De daarop betrekking hebbende bepalingen zullen bij eene bijzondere overeenkomst geregeld worden.

— De heer v. Siebold, die langen tijd op het eiland Java in Nederlandsche dienst heeft gestaan, is tot een zeer vereerenden post te St. Petersburg benoemd, die door hem is aangenomen.

— Men schrijft uit Munchen dat de tolverhandelingen in Weenen wel niet eer zullen worden gesloten, dan nadat die, thans te Berlijn plaats grijpende, tot een bepaald resultaat zullen gekomen zijn, hetgeen weldra het geval zal wezen.

— In het kanton Friburg worden thans de opgeheven monniken- en nonnenkloosters openlijk verkocht, o. a. het Karthuiser klooster *la Part-Dieu*, 2860 voet boven de oppervlakte der zee gelegen, in 1307 gesticht, in 1800 verbrand, en de Bernardijner nonnen-abdij *la Fille-Dieu* bij Romont, gesticht in het jaar 1268.

WEENEN, 6 Jan. Het kerstfeest en zijn oktaaf zijn aan het Hof met innige godsvrucht gevierd geworden. Gewoonlijk brengen de leden van het keizerlijk gezin die dagen eenige uren in de kerk door. Op Nieuwjaarsdag heeft Z. M. de heilige sakramenten der Biecht en des Altaars ontvangen.

ITALIE.

Uit Turijn berigt men, dat Koning Victor Emmanuel de opvoeding van den Kroonprins, die tot nog toe aan geestelijken was toevertrouwd, thans heeft opgedragen aan eenen militair, den generaal der artillerie Rossi.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Jan. Men is reeds bezig met het afbakenen van de aardebaan voor den spoorweg, die van hier onmiddellijk op Gend zal voeren, langs Aalst.

— In onze omstreken staan het koolzaad en vele vruchtboomen reeds in vollen bloei. Te St. Truyen heeft men in den tuin van den heer Pitteurs reeds rijpe doperwtten geplukt.

STADS NIEUWS.

In de 219de Staats-Loterij zijn in de 2e Klasse bij de 4e Trekking prijzen van f 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N° 17746 f 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 Januarij.

GETROUWD (12 Jan.): C. M. F. van Rossum met D. L. H. A. Goekoop.

BEVALLEN (12 Jan.): E. J. Weljer, geb. Herman, Z.

OVERLEDEN (9 Jan.): D. v. d. Werf, wed. C. Bos. - J. Plu-gers, 56 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 12 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 57½; 1840/42 5 pc. 99½; 1848, 99½; Spanje 1—3 pc. 23½; Binnent. 3 pc. 42½; Buitent. 3 pc. 48; Rusl. 1822 5 pc. 42½; (N.) 4½ pc. 103½ a 104½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39½ a 40½; 3 pc. — a —; Spanje 5 pc. 23½ a 23½; 3 pc. 48½ a 49½; Coup. cert. 4½ a 4½; Passive 5½ a 5½; Holl. 2½ pc. 66½ a 67½; id. 4 pc. 98½ a 99½; Venez. 4½ a 4½; Uitg. 17 a 17½.

LONDEN, 11 Jan. Cons. kont. 100½ a 100½; op tijd 100½ a 100½; Braz. 103 a 104; 1829/39 102½ a 103; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 107 a 108; Ecnaad. 5½ a 5½; Gren. 22 a 22½; Uitg. 12½ a 12½; Mexiko Nieuwe 23½ a 23½; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitg. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 42½ a 42½; (N.) 4½ pc. 103½ a 104½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39½ a 40½; 3 pc. — a —; Spanje 5 pc. 23½ a 23½; 3 pc. 48½ a 49½; Coup. cert. 4½ a 4½; Passive 5½ a 5½; Holl. 2½ pc. 66½ a 67½; id. 4 pc. 98½ a 99½; Venez. 4½ a 4½; Uitg. 17 a 17½.

BERLIJN, 11 Jan. Schuldbr. 3½ pc. 94½; Loten 147½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 93½; Loten fl. 500 92; Amsterdam zigt 142g, id. 2/m. 111½g.

HAMBURG, 11 Jan. Rusl. Cert. 5 pc. 104½; Oost. Met. 5 pc. 96; Spanje 1—3 pc. 22½; Binnent. 3 pc. 40½.

FRANKFORT, 11 Jan. Met. 5 pc. 83½; A 5 pc. 88½; 2½ pc. 46; Bank-Actien 1529; Darmst. Loten fl. 50 93; id. fl. 25 32½; Badensche Loten fl. 50, 68½; id. fl. 35, 39½; Nassausche 30; Holl. 2½ pc. 65½; id. 4 pc. 96½; Sijndic. 3½ pc. —.

